

УДК 616.1:9:614.254.3:378.661

Ю.М. Казаков, Т.А. Трибрат, С.В. Шуть, Н.І. Чекаліна  
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

## ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В КЛІНІЦІ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Успішна професійна підготовка майбутнього лікаря в значній мірі залежить не тільки від змісту навчальної діяльності, але й методів навчання і контролю знань. Оптимізація навчального процесу з іноземними студентами передбачає комплексний підхід до вирішення цілого ряду проблем з метою поліпшення якості підготовки фахівців для зарубіжних країн. Наявна в даний час різноманітність матеріалу, яким необхідно оволодіти студенту-іноземцю, свідчить про необхідність створення комунікативного мінімуму з основних дисциплін, передбачених навчальною програмою ВНЗ медичного профілю України.

**Ключові слова:** іноземні студенти, загальна практика (сімейна медицина), методи навчання.

Успішна професійна підготовка майбутнього лікаря в значній мірі залежить не тільки від змісту навчальної діяльності, але й методів навчання і контролю знань. У цьому плані резервом для поліпшення якості підготовки лікарів для зарубіжних країн є організація навчального процесу на основі єдиної методичної системи, орієнтованої на кінцевий результат - підготовку фахівців, що відповідають вимогам медичної науки та охорони здоров'я.

Досвід роботи з іноземними студентами показує, що цей контингент студентів вимагає особливої тактики викладання. Це продиктовано тим, що, перш за все, в групах часто навчаються студенти різних національностей, віросповідання. Всі ці студенти мають зовсім різну початкову підготовку, оскільки навчалися з різних шкільних програм. Це створює певні труднощі у викладанні дисципліни. Крім того, більшість з них недостатньо знають розмовну російську мову і погано пишуть, що ускладнює контакт викладача зі студентами. Тому кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) забезпечує викладання іноземним студентам силами найбільш досвідчених і висококваліфікованих професорів і доцентів, цим забезпечується більш тісний контакт, взаєморозуміння викладача і студента і полегшується позааудиторна робота зі студентами. Оптимізація навчального процесу з іноземними студентами передбачає комплексний підхід до вирішення цілого ряду проблем з метою поліпшення якості підготовки фахівців для зарубіжних країн. Скласти індивідуальну програму для студентів різних країн нереально. Тому вихід в цьому питанні бачиться у створенні відповідної навчальної літератури для іноземних студентів, яка повинна відрізнитися простотою викладу матеріалу, чіткістю формулювань і т.д. З цією метою на кафедрі видані методичні вказівки для російськомовних і англомовних іноземних студентів. Силами викладачів кафедри видано навчальний посібник «Особенности организации амбулаторной терапевтической помощи в практике семейного врача» для студентів 6 -го курсу медичного факультету, яке користується заслуженою популярністю у іноземних студентів. Навчання на практичних заняттях має на меті придбання практичних навичок та вмінь, отриманих при самостійній підготовці до занять. Практичні заняття починаються з визначення вхідного рівня знань студентів (в основному, шляхом тестування) з наступною його корекцією. Потім проводиться курація тематичних хворих з подальшим обговоренням їх і розглядом основних питань теми (студенти беруть участь в процесі обстеження та лікування хворих, оволодівають практичними навичками). У відповідності з основною метою заняття використовується вирішення ситуаційних задач, проводиться трактування лабораторних даних та даних функціональних досліджень. В кінці заняття викладач проводить корекцію рівня знань і навичок і оцінює роботу студентів. Багаторічний досвід викладання предмета, вивчення ефективності навчального процесу показали, що одним з основних напрямів удосконалення викладання предмета є міжкафедральна інтеграція в здійсненні вивчення студентами основ анатомії і фізіології людини, мікробіології, вірусології, імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології та інших фундаментальних дисциплін, тісно пов'язана з такими клінічними дисциплінами як внутрішні хвороби, хірургія, гінекологія, неврологія. Сімейна медицина передбачає інтеграцію викладання з багатьма клінічними дисциплінами, формує вміння використовувати знання за фахом в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Ще одним з напрямків оптимізації викладання предмета іноземним студентам є використання тестового контролю як поточного, так і підсумкового. При цьому звертається увагу на коректність тестів, їх збалансованість по складності. Невід'ємною частиною навчального процесу на кафедрі є самостійна робота студентів під контролем викладача. Вона відноситься до активних методів навчання, тому що розкриває індивідуальні особливості та можливості іноземних студентів в оволодінні знаннями. Самостійна робота студентів передбачає підготовку до занять, оволодіння практичними навичками, курацію хворих, веденні амбулаторної документації, вивчення позааудиторних тем, які контролюються на підсумковому модульному контролі. Методика організації та проведення самостійної роботи іноземних студентів має свою специфіку і вимагає відповідного методичного забезпечення, методичне забезпечення самостійної роботи з загальної практики (сімейної медицини) передбачає наступні матеріали: алгоритм самостійної роботи, графологічної структури теми, методичні вказівки для самостійної позааудиторної роботи, перелік завдань по темі (питань), банк тестів для перевірки навчального матеріалу за темою (тести для самоконтролю і самокорекції), а також індивідуальні контрольні тести, перелік тем для реферативної роботи, завдання для індивідуальної науково-пошукової роботи. Така форма вивчення частини навчального матеріалу є цілком раціональною, так як реалізує можливості студента самостійно засвоювати матеріал, стимулює його індивідуальну навчальну діяльність, що викладається в концепцію розвивати навчання.

Підвищення якості підготовки студентів здійснюється кафедрою не тільки в ході навчальної, а й виховної роботи, яка реалізується, в основному, протягом педагогічного процесу. До виховних моментів кафедра відносить методичність і академічність у викладанні предмета, вимогливість до знань, навчальну дисципліну на заняттях, обов'язкове відпрацювання всіх пропущених занять. У психологічних особливостях викладання іноземним студентам існує ряд труднощів, подолання яких вимагає від викладача знання специфіки національного характеру, менталітету іноземних студентів, а також особистої емоційної стійкості. Наявна в даний час різноманітність матеріалу, яким необхідно оволодіти студенту-іноземцю, свідчить про необхідність створення комунікативного мінімуму з основних дисциплін, передбачених навчальною програмою ВНЗ медичного профілю України. Останнім часом у багатьох медичних вузах України студенти, які приїхали в нашу країну з інших держав, мають можливість здобуття вищої освіти на англійській мові. Така форма навчання іноземців представляється досить прогресивною, оскільки робить привабливим навчання в Україні для більшого числа молодих людей з різних держав світу.

#### Насумок

Успішна реалізація всіх складових частин в організації та забезпеченні навчання дозволяє удосконалювати підготовку кваліфікованих спеціалістів не тільки України, а й багатьох країн.

#### Література

1. Андрейчин М.А. Особливості навчання іноземних студентів на випускному курсі медичного вищого навчального закладу / М.А. Андрейчин, І.Я. Господарський, О.Л. Івахів // – Тернопіль: Медична освіта.- 2002. – С. 21-23.
2. Белов В.А. Подготовка кадров для зарубежных стран в советских вузах / В.А. Белов // – Москва: ЭКОН, 2000. - С.15-20.
3. Бутенко И.А. Что привлекает студентов в учебном процессе? / И.А. Бутенко // Вестн. высш. шк. - 2000. - № 2. - С. 21-25.
4. Беляева О.М. Деякі аспекти викладання клінічної термінології студентам-іноземцям / О.М. Беляева // – Полтава.- 2003. – С. 14-17.
5. Вороненко Ю.В. Актуальні проблеми розвитку системи підготовки іноземних студентів у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України / Ю.В. Вороненко, Ю.І. Фисун // – Тернопіль: Медична освіта.- 2002. – С. 14-16.
6. Дудник И.Н. Роль самостоятельной работы в обучении иностранных студентов в медицинском вузе / И.Н.Дудник, В.И. Черный, Е.Ю. Рождественский [и др.] // – Днепропетровск: Наука і освіта.- 2005. – Т.32. – С.16-18.
7. Дудник И.Н. Некоторые аспекты повышения качества обучения иностранных студентов с учетом специфики ВУЗов медицинского профиля / И.Н.Дудник, В.И. Черный, Е.Ю. Рождественский [и др.] // - Днепропетровск, 2005. – С.21-23.

#### Реферати

##### ПУТИ ОПТИМИЗАЦИИ ПОДГОТОВКИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ В КЛИНИКЕ ОБЩЕЙ ПРАКТИКИ - СЕМЕЙНОЙ МЕДИЦИНЫ

Казак Ю.М., Трибрат Т.А., Шуть С.В., Чекалина Н.И.

Успешная профессиональная подготовка будущего врача в значительной мере зависит не только от содержания учебной деятельности, но и методов обучения и контроля знаний. Оптимизация учебного процесса с иностранными студентами предусматривает комплексный подход к решению целого ряда проблем с целью улучшения качества подготовки специалистов для зарубежных стран. Имеющееся в данный момент разнообразие материала, которым необходимо овладеть студенту-иностранцу, свидетельствует о необходимости создания комунікативного мінімуму по основным предметам, предусмотренных учебной программой высших учебных заведений медицинского профиля Украины.

**Ключевые слова:** иностранные студенты, общая практика (семейная медицина), методы обучения.

##### WAYS OF OPTIMIZATION OF PREPARATION OF FOREIGN STUDENTS IN CLINIC OF THE GENERAL PRACTICE - FAMILY MEDICINE

Kazakov Y.M., Tribirat T.A., Shut S.V., Chekalina N.I.

Successful vocational training of the future doctor appreciably depends not only on the maintenance of educational activity, but also on methods of training and the control of knowledge. Optimisation of educational process with foreign students provides the complex approach to the decision of variety of problems with the purpose of improvement of quality of preparation of experts for foreign countries. A variety of a material available at present which is necessary to own to the student-foreigner, testifies to necessity of creation of the communicative minimum in the basic subjects, the higher educational institutions of a medical profile of Ukraine provided by the curriculum.

**Key words:** foreign students, the general practice (family medicine), training methods.

УДК 616.31-053.3/5-08+376.68

Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Карпенко, С.М. Новікова, О.Ю. Андриянова, Л.Ф. Чуприна  
ВНЗ України "Українська медична стоматологічна академія", м. Полтава

##### ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ З ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Правильне подання інформації й адекватна система контролю знань іноземних студентів сприяють підготовці конкурентоспроможного висококваліфікованого спеціаліста.

**Ключові слова:** стоматологія, студент, навчальний процес, ліцензування, іспит.

Шлях нашої держави до світового простору полягає насамперед через конкурентноспроможну вищу освіту, яка повинна мати як відповідні якісні показники, так і кількісні характеристики, що будуть зрозумілі для інших країн світу. Суттєво наближує систему освіти в Україні до міжнародних вимог впровадження державної атестації випускників [1,2,3]. Відповідно до галузевих стандартів вищої освіти нормативними формами державної атестації випускників стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України є стандартизований тестовий і практично-орієнтований державний іспити, зміст та вимоги до яких установлені у складовій галузевих стандартів "Засоби діагностики якості вищої освіти". Державна атестація випускників у формі стандартизованого тестового і практично-орієнтованого державних іспитів – це один із важливих елементів удосконалення